

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

توصیه‌های رهبر انقلاب خطاب به دانشجویان، استادان و دانشگاه‌ها

(به مناسبت روز دانشجو)

(براساس بیانات رهبر معظم انقلاب از ۱۳۹۵-۱۴۰۰)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: امید جلوداریان

این پژوهش توصیه‌های رهبر معظم انقلاب را خطاب به دانشجویان، استادان و دانشگاه‌ها، بررسی، شاخص‌یابی و محوربندی کرده‌است.

رهبر معظم انقلاب از مرکزیت علمی، نوآوری و اثرگذاری دانشگاه‌ها سخن می‌گویند و بر اسلامی شدن دانشگاه‌ها تاکید می‌کنند.

مطلوب بودن تحرک ذهنی و علمی استادان و دانشجویان و لزوم حرکت استادان در مسیرهای مورد نیاز کشور، نکات دیگری است که در بیانات رهبر انقلاب به آنها اشاره و بر مواردی مانند تربیت عنصر غیروابسته به غرب، تربیت عنصر مقاوم و با عزم و اراده، تربیت عنصر متدین و با ایمان، تربیت عنصر دارای اعتماد به نفس، تربیت عنصر کاربلد و کاردان، تربیت عنصر عمیق، تربیت عنصر انقلابی و تربیت عنصر معتقد و مباحی به هویت ملی خود نقش‌آفرینی تاکید شده است. رهبر انقلاب همچنین به نقش‌آفرینی استادان در بیرون محیط دانشگاه در مسائلی مانند پمپاژ مفاهیم قدرت و تهدید و امنیت به مراکز تصمیم‌گیری و گره‌گشایی علمی درخصوص مشکلات اقتصادی و اجتماعی اشاره می‌کنند.

رهبر انقلاب درخصوص نقش‌آفرینی دانشجویان نیز، آنها را به حفظ هویت و آرمان داشتن توصیه و بر احساس مسئولیت انسانی، احساس مسئولیت ملی، احساس مسئولیت دینی، احساس مسئولیت اجتماعی، احساس مسئولیت بین‌المللی و داشتن نگاه نقادانه، دغدغه مند و آرمان‌گرایانه به مسائل کشور تاکید می‌کنند. مایوس نشدن از شکست‌های مقطعی، توجه به دستاوردها و موفقیت‌ها، تاثیرپذیرفتن از تبلیغات منفی دشمن، برخورد قاطع و خصمانه با دشمن خارجی و طبیانه و دلسوزانه با دوستان داخلی و توجه به دانش به عنوان رکن اساسی دانشگاه از نکات دیگری است که رهبر معظم انقلاب خطاب به دانشجویان مطرح می‌کنند.

توصیه‌های رهبر انقلاب به شکل‌های انقلابی و اسلامی بخش دیگر بیانات رهبر انقلاب است. تاکید بر حفظ آرمان‌ها، تاکید بر واقع‌بینی به معنای دیدن واقعیت‌های مثبت و پیدا کردن راه حل برای موانع، تلاش جدی و همه‌جانبه برای غلبه دادن گفتمان انقلاب در دانشگاه، لزوم آتش به اختیار بودن همه هسته‌های فکری و عملی جهادی، فکری، فرهنگی در مواقع لزوم، اهتمام به مخاطب واقعی، تبیین کلیدواژه‌های اصلی و تقویت گفتمان‌های اصلی (عدالت، اقتصاد دانش‌بنیان و مقاومتی، پیشرفت ایرانی اسلامی) از جمله این توصیه‌هاست.

مدیریت پژوهش‌های خبری

۱۴۰۰/۰۹/۱۶

توصیه‌های رهبر انقلاب خطاب به دانشجویان، استادان و دانشگاه‌ها

الف) نقش آفرینی دانشگاه-ها:

ب) نقش آفرینی استادان:

ج) نقش آفرینی دانشجویان:

د) نقش آفرینی تشکلهای دانشجویی:

۱- داشتن مرکزیت علمی، نوآوری و اثرگذاری در جامعه

۲- مقابله با برخورد سلیقه‌ای نظام سلطه درخصوص نقش آفرینی دانشگاه:

۱-۲- دادن متاع علمی دست دوم به دانشگاه‌ها

۲-۲- منتقل نکردن پیشرفت‌های مهم علمی به علت پیداشدن رقیب برای استعمار غربی
۳-۲- تبدیل کردن دانشگاه به محل انتقال ارزش‌های غربی

۴-۲- مدیریت اثرگذاری دانشگاه بر محیط خارج از طریق دستگاه‌های فرهنگی وابسته، دستگاه‌های امنیتی و بازر و زور

۳- جلوگیری از افت یادگیری و آموزش

۴- مقابله با تلاش‌ها برای نامیدکردن دانشجویان یا تشویق آنها به خروج از کشور

۵- جلوگیری از افسرده و ازکارافتاده شدن عنصر ارزشمند دانشجوی:

۵-۱- نقش مهم دانشجویان مؤمن و فعال، در امیدآفرینی و تقویت انگیزه‌ها

۶- نقش آفرینی به‌عنوان مراکز تولید فکر و پیشران حرکت‌های تحولی و جهادی در مسائل گوناگون

۷- تقویت بنیه دینی و انقلابی و مسئله مهم تهذیب نفس:

۷-۱- تأثیر زیاد تهذیب نفس در مبارزات اجتماعی و انقلابی

۱- تربیت عنصر مقاوم، بالاراده و غیروابسته به غرب

۲- تربیت عنصر متدین، بالیمان و دارای اعتماد به نفس

۳- تربیت عنصر عمیق، کاربلد و کاردان

۴- تربیت عنصر انقلابی، معتقد و مباحی به هویت ملی

۵- پمپاژ مفاهیم قدرت و تهدید و امنیت و مانند اینها به مراکز تصمیم گیری

۶- گره‌گشایی علمی درخصوص مسائل اقتصادی

۷- گره‌گشایی علمی درخصوص علت محقق نشدن عدالت اجتماعی

۸- تبیین الگوی ایرانی-اسلامی پیشرفت

۹- ترویج عقاید، اصالت‌ها و مبانی:

۹-۱- احساس مسئولیت و تعهد

۹-۲- مثبت‌اندیشی و امیدواری

۹-۳- اعتقاد به اصالت‌های میهنی و سرزمینی

۹-۴- اعتقاد به مبانی دینی و انقلابی

۱- احساس مسئولیت انسانی، ملی، دینی، اجتماعی و بین‌المللی

۲- نگاه نقادانه، دغدغه‌مند و آرمان‌گرایانه به مسائل کشور:

۱-۲- روحیه سؤال کردن

۲-۲- امر به معروف و نهی از منکر

۳-۲- مطالبه جدی آرمان‌ها و ارزش‌ها

۳- مایوس نشدن از شکست‌های مقطعی و تاثیرپذیرفتن از تبلیغات منفی دشمن

۴- برخورد قاطع و خصمانه با دشمن خارجی و طبعیانه و دلسوزانه با دوستان داخلی

۵- توجه به دانش - نه فعالیت سیاسی - به عنوان رکن اساسی دانشگاه

۱- حفظ آرمان‌ها

۲- واقع‌بینی به معنای دیدن واقعیت‌های مثبت و پیداکردن راه‌حل برای موانع

۳- تقویت گفت‌وگوهای اصلی:

۱-۳- گفت‌وگو عدالت

۲-۳- گفت‌وگو اقتصاد دانش‌بنیان و مقاومتی

۳-۳- گفت‌وگو پیشرفت ایرانی اسلامی

۴-۳- گفت‌وگو شتاب در یافته‌های علمی

۴- تشکیل جبهه واحد ضد آمریکایی و ضد صهیونیستی

۵- صریح بودن و تکیه نکردن در دفاع از نظام اسلامی

۶- گسترش اردوهای جهادی

۷- دنبال کردن سبک زندگی اسلامی - ایرانی در اندیشه و عمل

۸- تلاش جدی و همه‌جانبه برای غلبه دادن گفت‌وگو انقلاب در دانشگاه

۹- آتش به اختیار بودن در مواقع لزوم:

۹-۱- هنگامی که دستگاه‌های مرکزی فکر و فرهنگ و سیاست و مانند اینها دچار اختلال-اند

۱۰- اهتمام به تخطاب واقعی:

۱۰-۱- برپایی میزگرد، سخنرانی، بحث‌های دوفره و سه‌نفره و جلسات تحلیل

۱۱- تبیین کلیه‌واژه‌های اصلی:

۱۱-۱- مردمسالاری

۱۱-۲- استقلال

۱۱-۳- نفی نظام سلطه

۱۱-۴- آزادی

۱۱-۵- عدالت

۱۲- تدبیر و تعبد در عمل و گفتار

۱۳- شجاعت و سنجیدگی در اقدام

الف) نقش آفرینی دانشگاه‌ها:

(ب) نقش آفرینی استادان:

- ۱- تربیت عنصر مقاوم، بااراده و غیروابسته به غرب
- ۲- تربیت عنصر متدین، بالیمان و دارای اعتماد به نفس
- ۳- تربیت عنصر عمیق، کاربلد و کاردان
- ۴- تربیت عنصر انقلابی، معتقد و مَباهی به هویت ملی
- ۵- پمپاژ مفاهیم قدرت و تهدید و امنیت و مانند اینها به مراکز تصمیم گیری
- ۶- گره‌گشایی علمی درخصوص مسائل اقتصادی
- ۷- گره‌گشایی علمی درخصوص علت محقق نشدن عدالت اجتماعی
- ۸- تبیین الگوی ایرانی-اسلامی پیشرفت
- ۹- ترویج عقاید، اصالت‌ها و مبانی:
- ۹-۱- احساس مسئولیت و تعهد
- ۹-۲- مثبت‌اندیشی و امیدواری
- ۹-۳- اعتقاد به اصالت‌های میهنی و سرزمینی
- ۹-۴- اعتقاد به مبانی دینی و انقلابی

ج) نقش آفرینی دانشجویان:

(د) نقش آفرینی تشکلهای دانشجویی:

ردیف	موضوع	مهم ترین محورها	مستندات
۱	توصیه ها خطاب به دانشگاه ها، دانشجویان و استادان:	الف) نقش آفرینی دانشگاه ها: ۱- داشتن مرکزیت علمی، نوآوری و اثرگذاری در جامعه ۲- مقابله با برخورد سلیقه ای نظام سلطه در خصوص نقش - آفرینی دانشگاه: ۱-۲- دادن متاع علمی دست دوم به دانشگاه ها ۲-۲- منتقل نکردن پیشرفت های مهم علمی به علت پیداشدن رقیب برای استعمار غربی ۲-۳- تبدیل کردن دانشگاه به محل انتقال ارزش های غربی ۲-۴- مدیریت اثرگذاری دانشگاه بر محیط خارج از طریق دستگاه های فرهنگی وابسته، دستگاه های امنیتی و بازر و زور ۳- جلوگیری از افت یادگیری و آموزش ۴- مقابله با تلاش ها برای ناامید کردن	«خب این دانشگاه را نظام اسلامی بخواهد تبدیل کند به دانشگاه اسلامی، کار ساده ای است؟ کار آسانی است؟ دانشگاهی که مثلاً پنجاه سال با آن شکل حرکت کرده و با آن ترکیب و برنامه ریزی اداره شده، تبدیل آن به یک دانشگاه اسلامی کار ساده ای نیست. آن روز ما به پیچیدگی این کار بدستی توجه نمی کردیم؛ [لکن] خب بعدها بتدریج خود عناصر دانشگاهی به نکات مهمی در این زمینه برخورد کردند، تذکر دادند، عمل کردند، یک مقداری بهتر شد، اما همچنان این قضیه، یک قضیه ی مهم روی دست نظام اسلامی است و بایستی تحقق پیدا کند و جز با یک تحول امکان پذیر نیست.... مسئله ی یادگیری ها خیلی مهم است، من نگرانم، نگذارید یادگیری ها آفت پیدا کند. یک مسئله، مسئله ی این دستگاه های یادگیری مجازی است که هم در آموزش و پرورش، هم در دانشگاه ها رایج شده و شنیدم عیوب و نواقصی دارد که کار را مشکل میکند. این عیوب را حتماً بایستی برطرف کنند که مخاطب این هم مسئولین دولتی هستند... یک نکته ی مهم در باب دانشجویان این است که [تبلیغات انبوه و حساب شده ای میشود برای اینکه دانشجویان ما را ناامید کنند؛ یا به طور کلی ناامید کنند از آینده که به افسردگی و سرنوشت های بدتر از افسردگی منتهی میشود، یا ناامید کنند از ادامه ی کارشان در کشور که به پشت کردن به کشور و رفتن از کشور و مانند اینها می انجامد. این خیلی چیز بدی است. البته همیشه بوده، امروز هم این حرکت را تند کرده اند؛ و من حالا از شما دوستان عزیز خواش میکنم که به مسئله ی امیدآفرینی توجه بکنید. [از سوی] خود دانشجویهای مؤمن و فعال در همین اظهاراتی که انجام گرفت و گفته شد، بعضی از نکاتی وجود داشت که ممکن است منتهی به آن معنا بشود، بعضی از اظهارات دوستان هم کاملاً امیدآفرین و امیدبرانگیز بود، به نظر من این جنبه را تقویت بکنید. مسئولین هم همین جور؛ نگذارید دانشجوی - چون دانشجوی عنصر ارزشمندی است برای کشور - افسرده بشود و از کار افتاده بشود و ناامید بشود.... میتوانند ایجاد کنند؛ یعنی خود این تشکلهای میتوانند عامل مهمی باشند برای ایجاد همان حرکت جهادی و تحولی که قبلاً بحثش را کردیم. میتوانند هدایت کننده ی فعالیتهای گوناگون حرکت های اجتماعی و حتی حرکت های علمی باشند؛ کما اینکه در همین اواخر دیدیم که در زمینه ی حرکت های اجتماعی، تشکلهای انصافاً نقش آفریدند». «من حرف عمده ام امروز - که البته وقت زیاد نیست؛ بنده هم حالا تا آنجایی که بتوانم و حال و حوصله کمک کند عرض میکنم - توجه به مسئولیت معلمي و مسئولیت استادی است؛ این عرض عمده ی ما است. بالاخره استاد در محیط دانشگاه یک نقش آفرینی منحصربه فردی دارد. ... نقش استاد دانشگاه و معلم جوانان دانشجوی، یک نقش کم نظیر و بی بدیلی است. اگر استاد احساس مسئولیت داشته باشد، متعهد باشد، مثبت اندیش باشد، امیدوار باشد، عزم و نیت قاطع برای اقدام در کشور داشته باشد، این در دانشجوی اثر میگذارد. اگر استاد معتقد به اصالت های میهنی خودش، اصالت های سرزمینی خودش باشد، معتقد به مبانی دینی خودش باشد، معتقد به مبانی انقلابی خودش باشد، در دانشجوی اثر میگذارد. عکسش هم همین جور [است]؛ استادی که نگاهش به بیرون از مرزها است، هیچ اعتقادی به محدوده ی کشور و مفاهیم رایج کشور و مفاهیم معتبر هویت قومی خودش ندارد و بی اعتنا است، طبعاً همان جور دانشجویی را تربیت میکند. این را ما در یک دوره ای مشاهده کردیم؛ حالا دیگر نمیخواهم وارد بحث بشوم؛ در یک دوره ی بسیار تلخی - در اوایل دوره ی پهلوی - این را در کشور دیدیم که چه جور استادی، چه جور شاگردانی تربیت کردند، چه نسلی به وجود آمد که اگر انقلاب نمیشد، خدا میداند که آن نسل بکلی تهیدست از همه ی اصالت ها - اصالت های دینی و وطنی و ملی و همه چیز - و آنهایی که داشتند رو می آمدند، چه بر سر این کشور می آوردند. انقلاب واقعاً نجات داد کشور را، از این بُعد که

۱. ارتباط تصویری نمایندگان تشکلهای دانشجویی با رهبر انقلاب ۱۴۰۰/۰۲/۲۱

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	دانشجویان یا تشویق آنها به خروج از کشور	۵- جلوگیری از افسرده و از کار افتاده شدن عنصر ارزشمند دانشجو:	آن تربیت شده‌ها، آن نسلی که در آن مجموعه و در آن دانشگاه و در آن محیط تربیت شده بودند، خدا میداند که چه میکردند با این کشور اگر میخواستند سر کار بیایند. خب، بنابراین حرف ما این است؛ ما راجع به استاد می‌خواهیم صحبت بکنیم...
	۱-۵- نقش مهم دانشجویان مؤمن و فعال، در امیدآفرینی و تقویت انگیزه‌ها	۶- نقش آفرینی به عنوان مراکز تولید فکر و پیش‌ران حرکت‌های تحولی و جهادی در مسائل گوناگون	اما در مورد شاگردپروری، اهمیت این کار خیلی بالا است. شما می‌خواهید نیروی انسانی را آماده کنید برای یک دوران آینده بسیار پرمسئله؛ ... اگر نیروی انسانی ما وابسته اندیشید، وابسته حرکت کرد، از وابستگی خوشش آمد، قدر استقلال را ندانست، قدر اسلام و ارزشهای اسلامی را ندانست، به خودش بی‌اعتماد بود - اگر این جور بود - آن وقت ما وارد یک دالان تاریک طولانی دیگری خواهیم شد. شما جوان را باید تربیت کنید برای آن صورت اول؛ برای اینکه این جوانی که امروز شما تربیت میکنید، بتواند در قبال قضایای آینده و حوادث و تحولات مهمی که جهان در مقابل خود دارد - نه فقط کشور ما یا منطقه‌ی غرب آسیا که البته تحولات جهانی، اینجا هم اثر دارد یا یکی از مراکز مهمش اینجا است، لکن تحولاتی که من عرض میکنم تحولات جهانی است؛ زمینه‌های علمی و عملی و سیاسی و تقسیم قدرت و امثال اینها؛ تحولات عجیبی وجود خواهد داشت - یک عنصری باشد مقاوم، با عزم و اراده، با ایمان، دارای اعتماد به نفس، کاربلد، کاردان، آگاه باشد، عمیق باشد، انقلابی باشد، متدین باشد تا بتواند در آن روز کشور را به راهی که شایسته‌ی او است برود. یکی از خصوصیات که این جوانی که شما تربیت میکنید و روی او اثر می‌گذارید باید دارا باشد، [این است که] معتقد و مباهی به هویت ملی خود باشد. من آن روز در جمع مسئولین که اینجا بودند، راجع به هویت ملی صحبت کردم؛ عرض کردم که منافع ملی در رابطه‌ی با هویت ملی، معنا میشود و ترجمه میشود. آن چیزی که ظاهراً منفعت است، اما باطنش با هویت ملی ناسازگار یا معارض است، در واقع منافع ملی نیست؛ زیانهای ملی است. ... این باید تفهیم بشود به اینها، این یک جور نقش اساتید بر روی دانشجویها است. نقش دوم، نقش در مسائل کشور است؛ همین که چند نفر از این برادران، اینجا گفتند و من کاملاً تصدیق میکنم. یکی از برادرها گفتند ما مفاهیم قدرت و تهدید و امنیت و مانند اینها را [به جامعه] پمپاژ نکرده ایم؛ البته اهمیت اینها در این نیست که به جامعه پمپاژ بشود؛ اهمیت در این است که به مراکز تصمیم‌گیری پمپاژ بشود؛ یعنی اینها تصمیم‌سازی است.... فرض بفرمایید در مسائل اقتصادی کشور، ما این همه راجع به مسائل اقتصادی حرف می‌زنیم... خب اشکال کجا است؟ یک گره علمی وجود دارد؛ این گره علمی را چه کسی باید باز کند؟ شما که در دانشگاه هستید باید باز کنید... یا بحث آسیب‌های اجتماعی است، بحث عدالت اجتماعی است که این همه حرف عدالت اجتماعی را همه می‌زنیم، این همه راجع به عدالت اجتماعی می‌گوییم، جزو واضحات و مسلمات است. خب کو؟ حالا تحقق پیدا کرد عدالت اجتماعی؟ ضریب جینی روز به روز بالاتر رفته است، بدتر شده است. چرا؟ علت چیست؟ این فکر درست، این خواست درست، این هدف درست، چرا در کشور تحقق پیدا نمیکند؟... یکی از کارهایی که میتوانید شما انجام بدهید، کمک کردن به مدیریتهای کلان کشور است. یعنی ببینید یکی از اشکالات مدیریتهای کلان ما این است که نرم‌افزار مدیریتی ما ویروسی بشود؛ ... مسئله‌ی تبیین؛ یکی از کارهای اساتید، مسئله‌ی تبیین است که حالا من تشکر میکنم از آقای پارسانیا که راجع به سند ۲۰۳۰ اینجا صحبت کردند؛ خب این باید تبیین بشود؛ ... خب ما از چند سال قبل از این آمدم گفتیم «الگوی ایرانی-اسلامی پیشرفت»؛ بنده کلمه‌ی توسعه را هم عمداً به کار نبردم. ... دانشگاه، به شکل غربی دانشگاه یعنی همین که امروز ما داریم - البته ما از گذشته‌ی خودمان خیلی خبر نداریم؛ نمیدانیم آن دانشگاه‌ها یا مدارس که امثال خواجه‌نصیرها و ابن‌سیناها و خوارزمی‌ها و خیام‌ها و میردامادها و شیخ‌بهائی‌ها را تربیت کرد، چه جوری بوده؛ متأسفانه اطلاع درستی از آن نظامهای آموزشی و به یک معنا [نظامهای] دانشگاهی قرنهای گذشته‌ی خودمان نداریم؛ جزو کم‌کاری‌های ما، یکی این است - که به وسیله‌ی غرب ابداع شد و به همه‌ی کشورهای دنیا از جمله به کشور ما هم صادر شد. سه جنبه‌ی مهم در این دانشگاه به این شکل، وجود دارد: یک جنبه، این است که مرکز علم است؛ یک جنبه، این است که مرکز نوآوری و نگاه نو به مسائل است، چون مجموعه‌ی جوانند، نگاه نوآور به مسائل، نوظللی،

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		۳- تربیت عنصر عمیق، کاربلد و کاردان ۴- تربیت عنصر انقلابی، معتقد و مباهی به هویت ملی ۵- پمپاژ مفاهیم قدرت و تهدید و امنیت و مانند اینها به مراکز تصمیم‌گیری ۶- گره‌گشایی علمی در خصوص مسائل اقتصادی ۷- گره‌گشایی علمی در خصوص علت محقق نشدن عدالت اجتماعی ۸- تبیین الگوی ایرانی-اسلامی پیشرفت ۹- ترویج عقاید، اصالت‌ها و مبانی: ۹-۱- احساس مسئولیت و تعهد ۹-۲- مثبت‌اندیشی و امیدواری ۹-۳- اعتقاد به اصالت‌های میهنی و سرزمینی ۹-۴- اعتقاد به مبانی دینی و انقلابی ج) نقش‌آفرینی	نوآوری [وجود دارد]، دانشگاه مرکز این است؛ یک جنبه‌ی دیگر جنبه‌ی اثرگذاری در محیط کشور و محیط جامعه است. دانشگاه جزو اثرگذارترین مراکز در مجموعه‌ی کشورها [است]؛ در همه‌ی جوامع این‌جور است و مخصوص کشور ما هم نیست که اثرگذار است؛ حالا این اثرگذاری، یا به‌وسیله‌ی کارهای فرهنگی و نوشتن و تولید فرهنگی است، یا به‌وسیله‌ی کارهای سیاسی است، یا به‌وسیله‌ی کارهای مبارزاتی است؛ انواع و اقسامی دارد این اثرگذاری. این سه جنبه‌ی دانشگاه است... اما در آن جنبه‌ی اول، که گفتیم جنبه‌ی علمی است و سعی کردند [آن را] تضعیف کنند، معنایش این است که متاع علمی‌ای که به دانشگاه‌های ما داده شد، متاع دست دوم بود، علم کهنه و از کار افتاده بود؛ یعنی غربی‌ها، پیشرفتهای مهم علمی را هرگز منتقل نکردند؛ آن جنبه‌ی دوم را که گفتیم جنبه‌ی نوآوری است، کاملاً قبضه کردند؛ یعنی دانشگاه شد محل انتقال ارزشهای غربی به جامعه؛ یعنی در زمینه‌های گوناگون، مظهر ارزشهای غربی و معتقد به ارزشهای غربی شد؛ یعنی روی این کار کردند، این بخش را به‌معنای واقعی کلمه در دانشگاه‌ها قبضه کردند. در آن جنبه‌ی سوم هم عرض کردیم که مدیریت کردند؛ سعی کردند مدیریت کنند؛ یک جاهایی با زبان، یک جاهایی با پول و با رشوه، با دادن سمتهای مختلف، یک جاهایی هم با زور. ساواک ایران به وسیله‌ی نیروهای آمریکایی و اسرائیلی تجهیز شد برای اینکه دانشجوی معترض را از اعتراض خودش منصرف بکنند؛ و کردند، این کار را انجام هم میدادند. خب، پس دانشگاه وضعیت این بود؛ یعنی این‌جوری دانشگاه در کشور ما پیش رفت ۱». «در ادبیات سیاسی ما یک کلیدواژه‌ی مهمی وجود دارد به نام «نظام سلطه»؛ این کلیدواژه، خیلی پرمغز و پرمعنا است؛ نظام سلطه یعنی چه؟ می‌خواهم یک مرور سریعی بکنم به گذشته و ریشه‌ها، تا برسیم به وضع امروزمان. نظام سلطه یعنی یک نظام دوقطبی جهانی بین کشورها؛ یک دوقطبی واضح و روزافزون بین کشورها؛ این نظام سلطه است. یک قطب، قطب مسلط است؛ یک قطب، قطب زیر سلطه است. این شد نظام دو قطبی. عرض کردم که ذیل این کلمه و این کلیدواژه، حرفهای گفتنی زیادی وجود دارد؛ بنده هم در خلال این سالها گاهی یک صحبت‌هایی کرده‌ام؛ لکن شما دانشجویها وقتی بنشینید و در گردهمایی‌های فکری و تحلیلی فکر کنید، میتوانید حرفهای بیشتر و بهتری ذیل این کلیدواژه پیدا کنید. ... خب، یک دوگانه‌هایی به وجود آمد، [ازجمله] دوگانه‌ی پیشرفت و توقف؛ ... دوگانه‌ی ابتکار و تقلید؛ یعنی کشورهای مسلط، هر روز یک ابتکار جدیدی در زندگی، در علم، در امکانات به وجود آوردند؛ [اما] کشورهای زیر سلطه، بدون اینکه هیچ ابتکاری را از خود بروز بدهند یا به آنها امکان چنین چیزی داده بشود، همین‌طور مرتب تقلید کردند؛ مرتب آنها ابتکار کردند، اینها نگاه کردند و تقلید کردند. دوگانه‌ی استقلال و وابستگی... اعتماد به نفس و انفعال؛ این هم یک دوگانه‌ی دیگر است. ... به‌هرحال، پس این انقلاب توانست به ما، هم هویت بدهد، هم آرمان بدهد؛ این مهم است. ما، هم هویت پیدا کردیم ما فهمیدیم چه‌کسی هستیم، فهمیدیم که ما مغلوب و هضم‌شده‌ی در هاضمه‌ی سیاست جهانی و نظام سلطه نیستیم؛ ما هستیم، ما خودمانیم؛ هویت و آرمان؛ به ما آرمان داد، آرمانهای فراوان که حالا اشاره میکنم. یکی از میدانهای این مبارزه هم دانشگاه بود. دانشجو خواهی‌نخواهی وارد این میدان مبارزه شد، از روز اول! از دوران مبارزات؛ خب دانشجویها مشغول مبارزه بودند. از روزی هم که این نظام تشکیل شد و این انقلاب به پیروزی رسید، دانشگاه درگیر شد. مبارزه، خیلی‌ها را درگیر کرد اما یکی از مهم‌ترین مراکز، دانشگاه و دانشجو بود. آن‌وقت دشمن بر روی دانشگاه و دانشجو متمرکز شد و اوایل انقلاب، [بر آن] مسلط شدند؛ یعنی دشمن سوار شد بر دانشگاه. خیلی از شماها خب آن‌وقت شاید در دنیا هم نبودید، دانشجو که قطعاً نبودید، اما بنده همان‌وقت‌ها هر هفته در دانشگاه تهران جلسه داشتم. هر هفته من میرفتم مسجد دانشگاه تهران نماز و سخنرانی و پاسخ به سؤالات؛ و دانشجویها جمع میشدند، سؤال میکردند، ابهام داشتند، حرف میزدند، ما هم جواب میدادیم؛ جنگ به‌معنای

^۱ . بیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه‌ها ۱۳۹۶/۰۳/۳۱

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		دانشجویان: ۱- احساس مسئولیت انسانی، ملی، دینی، اجتماعی و بین‌المللی ۲- نگاه نقادانه، دغدغه‌مند و آرمان-گرایانه به مسائل کشور: ۱-۲- روحیه سؤال-کردن ۲-۲- امر به معروف و نهی از منکر ۲-۳- مطالبه جدی آرمان‌ها و ارزش‌ها ۳- مایوس نشدن از شکست‌های مقطعی و تاثیر نپذیرفتن از تبلیغات منفی دشمن ۴- برخورد قاطع و خصمانه با دشمن خارجی و طبیبانه و دلسوزانه با دوستان داخلی ۵- توجه به دانش - نه فعالیت سیاسی - به عنوان رکن اساسی دانشگاه د) نقش آفرینی شکل-های دانشجویی: ۱- حفظ آرمان‌ها ۲- واقع‌بینی به	واقعی، و تیراندازی [بود] داخل دانشگاه تهران به جوری شد که یکی از روزها که هفته‌ای یک بار دوشنبه‌ها یا یکشنبه‌ها میرفتم، وقتی که آمدم جلوی در دانشگاه، بعضی‌ها آمدند گفتند وارد نشوید، دانشگاه خطرناک است؛ چند نفر محافظ هم خود ما داشتیم، اینها هم گفتند نروید؛ گفتیم نمیشود، من باید بروم دانشگاه، در مسجد لابد منتظر من هستند؛ آمدیم وارد دانشگاه شدیم. خلوت! تیراندازی بود، همدیگر را میزدند؛ همین دانشگاه تهران! آمدم مسجد دانشگاه، دیدم هیچ خبری نیست، دانشجویها هم نیامده‌اند، ترسیده‌اند. دیدیم وقتی جوانها بترسند، ما [هم] به طریق اولی! برگشتیم؛ یک چنین وضعیتی در دانشگاه بود. واقعاً دانشگاه میدان جنگ شده بود؛ این تسلط دشمن بود. حالا چه کسانی بودند؟ چه بودند، طرف‌دارهای سلطنت هم بودند! اینهایی که همیشه در مقابل هم بودند، در مقابل انقلاب و نظام اسلامی و امام بزرگوار، دستشان در دست هم متحد شده بودند؛ باهم متفق بودند؛ بچه‌های ساواکی‌ها هم بودند -بالاخره ساواکی‌ها هم، زن و بچه و جوان و دانشجو داشتند؛ آنها هم بودند- چپهای مارکسیست هم بودند؛ فدائیان خلق و مجاهدین و همینهایی که می‌شناسید و شنیده‌اید و شاید خوانده‌اید و مانند اینها، همه در مقابل مجموعه‌ی دانشجویان مسلمان [بودند]. البته دانشجوی انقلابی مسلمان، دانشگاه را فتح کرد؛ این را شما بدانید. یعنی دانشجویان مسلمان، هم در مباحثات توانستند دانشگاه را فتح کنند، هم در مبارزات جنگی؛ یعنی در همین اتفاقاتی که افتاد، دانشجویها توانستند دانشگاه را فتح کنند؛ بعد هم که خب به تعطیلی دانشگاه و مانند اینها [انجامید]. منتها [بعد] در بین خود مجموعه‌ی دانشجوی مسلمان، یک اختلالی به وجود آمد. دانشجوی مسلمان، دانشگاه را فتح کرد، لانه‌ی جاسوسی را فتح کرد اما خودش از درون مغلوب شد! این به نظر من نکته‌ی قابل توجهی است. چرا؟ برای خاطر اینکه دچار ضعف تحلیل و ضعف محتوا بود؛ هیجانات بود، خیلی هم تند -بعضی از بچه‌های دانشجو در آن روز، ماها را که آنوقت تازه از زیر زندان و تبعید و این قبیل چیزها بیرون آمده بودیم، انقلابی نمی‌دانستند؛ یعنی در مقام قضاوت، ماها را تخطئه می‌کردند؛ همینهایی که الان هم هستند؛ حالا بعضی‌هایشان هنوز هم هستند؛ یعنی واقعاً ارتدکس [بودند]، یک انقلابی ارتدکس سفت و سخت، خیلی قرص و محکم -منتها آن ذهنیت، از محتوای لازم خالی بود، [لذا] در یک نقطه‌ی حساسی ضربه خورد. خب، حوادث زیاد است؛ دیگر من نمی‌خواهم مرور کنم، [فقط] خواستم یک اشاره‌ای بکنم به ریشه‌های حوادث دانشگاه. آنچه من می‌خواهم عرض بکنم این است که در این سالها، علیه دانشگاه و برای خارج کردن دانشگاه از این صحنه‌ی مبارزه خیلی تلاش کردند؛ علتش هم این است که دانشگاه مهم است. دانشگاه اگر در خدمت انقلاب باشد خیلی مهم است؛ از خیلی از قشرهای دیگر تأثیرش بیشتر است. اولاً همه جوانند، کم تعلّقند، آماده به کارند، ذهن فعالی دارند، فهمند؛ اینها خیلی نکات مهمی است؛ بعد هم بر روی محیط جامعه تأثیر دارند؛ یعنی دانشجوی انقلابی میتواند روی محیط پیرامونی خودش اثر بگذارد؛ اولش خانواده است، بعد مرتبطینند، بعد دوستان، و در محیط اجتماعی اثر می‌گذارد؛ لذا برای اینکه دانشگاه را از هویت انقلابی خالی کنند و خلاص بکنند، خیلی تلاش کردند، خیلی کار کردند، خیلی سیاست ورزی کردند در این زمینه. متأسفانه از داخل خود ما هم در مواردی کمک شد به اینها که بتوانند دانشگاه را انقلاب زدایی کنند؛ یعنی روحیه‌ی انقلابی، روحیه‌ی حزب‌اللهی، روحیه‌ی مبارزه از محیط دانشجویی گرفته بشود. اینها مقدمه بود. من می‌خواهم این را عرض بکنم به شما، البته من میدانم همه‌ی مجموعه‌ی دانشجویان کشور با تنوعی که دارند -گروه‌هایی که در دانشگاه هستند، انگیزه‌ها، گرایشها- اینجا حضور ندارند؛ این را من میدانم. بنده بی اطلاع نیستم از این وضعیتی که امروز در دانشگاه کشور وجود دارد، لکن خطاب من به مجموعه‌ی انقلابی و علاقه‌مند به مسائل انقلاب است؛ آنهایی که انقلاب را دوست دارند، آنهایی که به معنای واقعی کلمه انقلاب اسلامی را وسیله‌ی نجات این کشور و تأمین آینده‌ی این کشور میدانند؛ خطاب من به آنها است. من می‌گویم شما دانشجویها باید خودتان را در صفوف مقدّم این مبارزه حس کنید. یک مبارزه‌ای است،

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		معنای دیدن واقعیت - های مثبت و پیدا کردن راه حل برای موانع ۳- تقویت گفتمان - های اصلی: ۳-۱- گفتمان عدالت ۳-۲- گفتمان اقتصاد دانش بنیان و مقاومتی ۳-۳- گفتمان پیشرفت ایرانی اسلامی ۳-۴- گفتمان شتاب در یافته‌های علمی ۴- تشکیل جبهه واحد ضد آمریکایی و ضد صهیونیستی ۵- صریح بودن و تقیه نکردن در دفاع از نظام اسلامی ۶- گسترش اردوهای جهادی ۷- دنبال کردن سبک زندگی اسلامی - ایرانی در اندیشه و عمل ۸- تلاش جدی و همه جانبه برای غلبه دادن گفتمان انقلاب در دانشگاه ۹- آتش به اختیار بودن در مواقع لزوم:	وجود دارد، تمام نشده، ممکن است حالاً حالا هم تمام نشود، ادامه داشته باشد؛ در صفوف مقدم این مبارزه باید خودتان را احساس کنید و قرار بدهید. صحنه‌ی درگیری را ببینید. یکی از اشکالات بزرگ این است که بعضی درگیری را حس نمیکنند، صحنه‌ی درگیری را نمی‌بینند، نمی‌فهمند که ما درگیری داریم. ارتباط این مبارزه با خودتان را مدّ نظر داشته باشید. دانشجو باید احساس مسئولیت انسانی، احساس مسئولیت ملی، احساس مسئولیت دینی و اجتماعی و بین‌المللی بکند؛ این چیزی است که از دانشجو توقع می‌رود. نگاه دانشجو به مسائل کشور. بنده این نگاه نقّادانه‌ای را که [اینجا] دانشجویان داشتند صددرد تأیید میکنم. [البته] ممکن است بعضی نقدها را وارد ندانم؛ چه آنچه مربوط به دستگاه‌های قوه‌ی مجریه است، چه آنچه مربوط به قوه‌ی قضائیه است، چه آنچه مربوط به دفتر رهبری است. ممکن است بعضی وارد باشد، بعضی وارد نباشد، لکن نفس این نگاه نقّادانه را من صددرد تأیید میکنم. من میگویم این نگاه نقّادانه و دغدغه مند، از دانشجو و محیط دانشگاه نباید گرفته بشود. هم نقّادانه، هم آرمان‌گرایانه؛ باید دنبال آرمانها باشند. روی کاستی‌ها و کژی‌ها علامت سؤال بگذارند؛ دانشجو باید کاستی‌ها را ببیند، کجی‌ها را ببیند، عیوب را ببیند و سؤال کند. حالا ممکن است طرف، برای جواب ندادن به این سؤال یک عذر موجهی داشته باشد، لکن این موجب نمیشود که شما سؤال نکنید؛ شما سؤال کنید. روحیه‌ی سؤال کردن، امر به معروف، نهی از منکر، مطالبه‌ی جدی آرمانها و ارزشها در دانشجو، روحیه‌ی قابل قبول است. از شکستهای مقطعی هم دانشجو نباید مأیوس بشود؛ این را توجّه داشته باشید؛ اینکه حالا یک جایی ما گفتیم [اولی] نشد، در یک جایی فلان مقصود را داشتیم [اولی] تحقق پیدا نکرد؛ مطلقاً بایستی اجازه ندهید که یأس و ناامیدی بر شما غالب بشود. اگر بنا باشد که انسان از شکستها مأیوس بشود، ما صد بار باید در دوران مبارزه و صد بار باید در جنگ هشت‌ساله‌ی تحمیلی مأیوس میشدیم، عقب نشینی میکردیم. شب میریختند در خانه ی آدم، جلوی زن و بچه‌ی آدم، آدم را کتک میزدند، دستبند به دست آدم میزدند، بعد هم میبردند آدم را، یا از اینها بالاتر. اگر بنا باشد که انسان از ضربه خوردن و به قول این دختر عزیزمان از کتک خوردن مأیوس بشود، ناراحت بشود، پس در آن دوره‌ی مبارزه، آنهایی که مبارزه میکردند باید مأیوس میشدند، [اولی] مأیوس نشدند؛ اگر مأیوس میشدند، مبارزه به پیروزی نمیرسید. در جنگ هم همین‌جور؛ در جنگ، بارها آن چیزی که ما تصوّر میکردیم و پیش‌بینی میکردیم تحقق پیدا نکرد. فرض کنید در عملیات رمضان تصوّر میکردیم که عملیات پیش خواهد رفت، تابستان هم بود، هوا هم گرم بود، ماه رمضان هم بود، عده‌ی زیادی از بچه‌های ما شهید شدند، عملیات هم شکست خورد. مأیوس شدیم؟ مأیوس شدند؟ در کربلای ۴ همین‌جور، در والفجر مقدماتی همین‌جور. در والفجر مقدماتی یک جمعیت عظیمی از بسیجی‌ها رفتند جبهه، یک منطقه‌ای را هم معین کرده بودند، تقریباً مطمئن هم بودیم که در این عملیات ما پیش خواهیم رفت و موفق خواهیم شد -عملیات، جلوی عماره‌ی عراق بود- عملیات لو رفته بود، به شکل عجیبی شکست خورد. اگر بنا بود انسان با شکست و با عقب نشینی مقطعی و مانند اینها مأیوس بشود که هیچ چیز به سامان نمیرسید. نخیر! یأس به خاطر ناکامی‌های مقطعی و موقت، مطلقاً در زندگی‌تان راه نداشته باشد. یک نکته‌ی دیگر [نیز] که این را قبلاً هم اشاره کرده ام؛ مجموع دستاوردها و موفقیت‌هایی که بعضی‌شان واقعاً بی‌نظیرند، همیشه در مدّ نظرتان باشد؛ یعنی احساس سرافرازی کنید به خاطر انقلاب. ببینید عزیزان من! امروز سیاست‌های بزرگ ترین قدرتهای دنیا، در منطقه‌ی غرب آسیا به گل نشسته، پیش نرفته؛ خود آنها میگویند به خاطر اعمال نفوذ و اقتدار جمهوری اسلامی است؛ این خیلی مهم است. بنا بود هر بلایی که میخواستند سر عراق یا سر سوریه یا فلان [کشور] در بیاورند و نتوانستند. خب این خیلی مهم است؛ این همان چیزی است که شما میخواستید؛ این همان چیزی است که انقلاب میخواست. خواسته‌ی انقلاب تحقق پیدا کرد، خواسته‌ی آمریکا و همراهان آمریکا -نه فقط آمریکا- تحقق پیدا نکرد. این یک نمونه است و از این قبیل پیروزی‌های زیاد، توانایی‌های زیاد، پیشرفتهای زیاد

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		۹-۱- هنگامی که دستگاه‌های مرکزی فکر و فرهنگ و سیاست و مانند اینها دچار اختلال‌اند ۱۰-۱- اهتمام به مخاطب واقعی: ۱۰-۱- برپایی میزگرد، سخنرانی، بحث‌های دونفره و سه‌نفره و جلسات تحلیل ۱۱- تبیین کلیدواژه-های اصلی: ۱۱-۱- مردم‌سالاری ۱۱-۲- استقلال ۱۱-۳- نفی نظام سلطه ۱۱-۴- آزادی ۱۱-۵- عدالت ۱۲- تدین و تعبد در عمل و گفتار ۱۳- شجاعت و سنجیدگی در اقدام	هست؛ اینها را هیچ وقت از یاد نبرید. یکی از شگردهای دشمن این است که بگوید شما نمیتوانید، شما شکست خوردید، از شما کار بر نمی‌آید، تمام شدید، رفتید؛ این یکی از شگردهای دشمن است. این شگرد را به هیچ وجه نپذیرید. البته در داخل هم کسانی هستند که همان خواسته‌ی دشمن را با صدای بلند در اینجا بیان میکنند، به زبان می‌آورند؛ هستند کسانی از این قبیل که همان چیزی را که دشمن میخواهد در ذهنیت جامعه به وجود بیاورد، همان را اینجا با صدای بلند در روزنامه، در غیر روزنامه و در فضای مجازی -حالا که فضای مجازی هم هست- بیان میکنند. من عرض میکنم که بنابراین، من آن دغدغه داشتن، آن هشداردهی، آن طلبکارانه در مسائل و مشکلات نظام و نواقص وارد شدن را صد درصد تأیید میکنم. این را البته در حاشیه عرض میکنم که نوع برخورد با مشکلات درون نظام، باید علاج‌جویانه و طیبانه باشد. طبیب، گاهی اوقات به مریض خودش هم ممکن است تشر بزند، یک حرف تلخی هم بزند، اما مقصودش معالجه‌ی او است. در مقابله‌ی با دشمن، نوع برخورد باید قاطع و صریح و طبق برخورد خود او -که خصمانه است- خصمانه باشد؛ اما در داخل و با نظام، نه؛ دلسوزانه، علاج‌جویانه و مانند اینها. البته شما در برخورد با دشمن خارجی در حرف زدن و در موضع گرفتن و مانند اینها آزادید. حالا البته در زمینه‌های دیپلماسی یک رنگ‌وروغن‌های دیپلماسی لازم است، آن به عهده‌ی دیپلمات‌ها، آنها هر کار خواستند [بکنند] و بروند هر جور میخواهند رنگ‌وروغن بزنند؛ [اما] شما به عنوان دانشجو، به عنوان مجموعه‌های دانشجویی، حرفتان را صریح و قاطع و با صدای بلند بیان کنید. یک نکته‌ی مهم را من در مورد دانشگاه بگویم که فراموش نشود؛ و آن [این است] که دانشگاه محلّ دانش است. معنای این حرفهایی که ما زدیم، این نیست که دانشگاه دیگر محلّ دانش نیست [و فقط] محلّ فعالیت سیاسی است؛ نه، رکن اساسی دانشگاه، دانش است. یعنی چه؟ یعنی در دانشگاه باید هم عالم تولید بشود، هم علم تولید بشود، هم عالم و علم جهت درست پیدا کند؛ این سه نکته‌ی اساسی در دانشگاه باید باشد. تربیت عالم که من از آن تعبیر میکنم به تولید عالم، و تولید علم که همان چیزی است که سالها است تکرار میکنیم؛ یعنی خطوط مرزی علم را شکستن و جلو رفتن که این کاری است که ما در کشورمان هنوز نتوانسته‌ایم آن‌چنان که شایسته‌ی نظام جمهوری اسلامی است به آن برسیم؛ البته کارهایی شده، لکن عقیم. باید بتوانیم از لحاظ علمی جلو برویم؛ وقتی علم جلو رفت، آن وقت فناوری هم جلو میرود؛ وقتی فناوری جلو رفت، تأثیر در زندگی میگذارد؛ وقتی فناوری جلو رفت، در دنیا چشم‌ها به شما متوجه میشود و احساس نیاز میکنند؛ در زندگی انسانها تأثیر میگذارد؛ اینها مسائل بسیار مهمی است. تکیه‌ی بنده بر روی علم و فناوری و مانند اینها که همیشه میگویم، به‌خاطر این است؛ اینها فراموش نشود. همه‌ی مجموعه‌ی دانشگاه -مدیران دانشگاه، از وزیر محترم گرفته تا رؤسای دانشگاه‌ها، استادها، دانشجوها، متون درسی، فرآیندهای آموزشی، کارگاه‌ها و مانند اینها؛ همه‌ی اینها- باید در این چهارچوب قرار بگیرند؛ یعنی بایستی تولید علم، تولید عالم و جهت‌دهی صحیح [صورت بگیرد]؛ این سومی را توجه داشته باشید: جهت‌دهی صحیح به علم و عالم. علم و عالم در تمدن مادی وسیله‌ی بدبختی انسان شد؛ وسیله‌ی تولید بمب اتم شد، وسیله‌ی تولید سلاح شیمیایی شد، وسیله‌ی تولید ویروس‌های خطرناکی شد که امروز متأسفانه قدرتمندها از طرُق مختلف دارند آنها را در جسم و جان جوامع داخل میکنند؛ علم این‌جوری شد؛ علم منحرف شد؛ علم، در جهت درست، در جهت نفع، در جهت کمال انسان [باشد]. این راجع به دانشجو و مجموعه‌ی مسائل دانشجویی. اما راجع به تشکّلها. البته من که عرض میکنم، میدانم تشکّل‌های گوناگونی در دانشگاه وجود دارد؛ پارسال هم گفتم تشکّل‌های یکبارمصرف. بعضی‌شان یکبار مصرفند؛ [مثلاً] قبل از انتخابات تشکّل درست میشود. حالا نوع دیگری از تشکّل‌ها هم وجود دارد که یکبارمصرف نیست اما برای معارضه‌ی با مجموعه‌ی انقلابی و مجموعه‌های متدین اصلاً به وجود می‌آید؛ با آنها کاری ندارم؛ من تشکّل‌هایی را میگویم که تحت هر نامی، معتقد به انقلابند، معتقد به دینند، معتقد به نظام اسلامی‌اند، معتقد به این مبارزه‌ی عظیمند؛ تحت هر نامی که هستند

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			فرق نمیکند؛ خطابیم به آنها است. اولاً آرمان‌گرایی را فراموش نکنید آرمان‌گرایی را فراموش نکنید. آرمانها چیست؟ رسیدن به جامعه‌ی عادل، جامعه‌ی آزاد، جامعه‌ی پیشرفته، جامعه‌ی مؤمن، جامعه‌ی متعبد، جامعه‌ی مرقه، جامعه‌ی متحد، جامعه‌ی قوی و مستحکم، جامعه‌ی مستقل؛ اینها آرمان است.... واقع‌بینی؛ واقع‌بین باشید. ... یعنی واقعیات مثبت را ببینید؛ جمعیت جوان را، جمعیت بااستعداد را، توانایی‌های بشری فوق‌العاده را، استعداد فوق‌العاده‌ی ملت را، امکانات زیرزمینی را، موقعیت جغرافیایی را، پیشرفت جمهوری اسلامی را؛ اینها را ببینید، اینها واقعیات است. پس اینها بخشی از واقعیات است که اینها را باید دید. ... توصیه‌ی سوم، تشکلهای نقش فعال داشته باشند و تماشایی نباشند. ... توصیه‌ی بعدی؛ تلاش جدی و همه‌جانبه برای غلبه دادن گفتمان انقلاب در دانشگاه. ... من به همه‌ی آن هسته‌های فکری و عملی جهادی، فکری، فرهنگی در سرتاسر کشور مرتباً می‌گوییم: هرکدام کار کنید؛ مستقل و به‌قول میدان جنگ، آتش‌به‌اختیار. البته در جنگ، قرارگاه مرکزی وجود دارد که دستور میدهد، اما اگر چنانچه رابطه‌ی قرارگاه قطع شد یا قرارگاه عیبی پیدا کرد، اینجا فرمانده دستور آتش‌به‌اختیار میدهد. خب شما افسرهای جنگ نرمید -قرار شد شما افسران جوان جنگ نرم باشید- آنجایی که احساس میکنید دستگاه مرکزی اختلالی دارد و نمیتواند درست مدیریت کند، آنجا آتش‌به‌اختیارید؛ یعنی باید خودتان تصمیم بگیرید، فکر کنید، پیدا کنید، حرکت کنید، اقدام کنید.... اهتمام به تخطاب واقعی. فضای مجازی چیز خوبی است، فرصتی است اما کافی نیست. بعضی‌ها چسبیده‌اند به فضای مجازی -توییتر و مانند اینها- برای اینکه پیامهایشان را برسانند، این فایده ندارد؛ تخطاب واقعی لازم است، میزگرد لازم است، سخنرانی لازم است، نشریه لازم است، بحثهای دوفره و سه‌فره لازم است، جلسات تحلیل لازم است؛ این‌چنین با مخاطبینتان بنشینید؛ و مانند این کارها. توصیه‌ی بعدی. چند کلیدواژه‌ی اصلی هست، این کلیدواژه‌های اصلی را فراموش نکنید: مسئله‌ی «نقش مردم در حکومت» یکی از این کلیدواژه‌ها است؛... مسئله‌ی «استقلال» هم که من گفتم، خیلی مهم است. حالا همین مسئله‌ی ۲۰۳۰-این قضیه‌ی سند ۲۰۳۰- از همین قبیل است؛ این مسئله‌ی استقلال است. مسئله‌ی «نفی نظام سلطه» جزو کلیدواژه‌های اصلی است، مسئله‌ی «آزادی» جزو کلیدواژه‌های اصلی است؛ آزادی را درست باید تبیین کنید. مسئله‌ی «عدالت» جزو کلیدواژه‌های اصلی است؛ و از این قبیل. اینها را باید تبیین کنید. یک توصیه‌ی دیگر هم مسئله‌ی تدبیر و تعبد در عمل و گفتار است.... یک سفارش دیگر هم شجاعت در اقدام است. ... یک توصیه‌ی دیگر، سفارش به دانشجویان خواهر است. این دو دانشجوی خواهر انصافاً خیلی خوب صحبت کردند و هر دو نفرشان خیلی مطالب خوبی را بیان کردند؛ من سفارش میکنم یکی از نکاتی که دانشجویان خواهر در تشکلهای دنبال کنند، مسئله‌ی زن در غرب باشد؛ ما کمتر به این مسئله می‌پردازیم. ... و آخرین حرف ما هم این است که تشکلهای امید را تزریق کنند در دانشگاه‌ها؛ خودشان امیدوار بمانند و امید را هم تزریق کنند در دانشگاه‌ها و نگذارند جو ناامیدی به وجود بیاید^۱. - «درباره مسئله پیشرفت علمی، آقایان صحبت های خیلی خوبی کردند؛ یعنی این مطالبی که آقایان و خانم ها در بخش های مختلف فرمودند، حرف های بسیار خوبی بود؛ این نشان‌دهنده یک حرکت علمی است. حدوداً از اوّل دهه ۸۰ به این طرف که مسئله علم و پیشرفت علمی مطرح شد -آن‌طور که در ذهنم هست گمان می‌کنم اوّل در دانشگاه امیرکبیر بنده این مسئله را مطرح کردم و دنبال‌گیری کردیم- به معنای واقعی کلمه یک حرکتی به وجود آمد و چون زمینه و استعداد و ظرفیت آن در کشور وجود داشت، رشد علمی رشد بسیار خوبی شد. مسئله‌ای که بنده رویش تکیه می‌کنم، مسئله سرعت رشد است. در یکی از جلساتی که باز هم رؤسای دانشگاه‌ها و اساتید بودند، بنده راجع به سرعت رشد و اینکه این سرعت کم شده، تذکری دادم؛ وزیر محترم به من نامه نوشتند که «نه، رشد ما ادامه دارد» و آمارهایی را هم ذکر کرده بودند. من می‌دانم رشد ادامه دارد؛ بحث

^۱ . در دیدار جمعی از دانشجویان ۱۳۹۶/۰۳/۱۷

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			من بر سر این نیست که ما رشد علمی نداریم؛ چرا، خب من دارم می بینم که داریم؛ بحث من بر سر سرعت این رشد است؛ سرعت ما کم شده. ما امروز احتیاج داریم به اینکه این رشد را سرعت ببخشیم^۱. - «مطلب پنجم - که این هم به نظر من لازم است - در دفاع از نظام اسلامی هیچ تقیه نکنید و صریح باشید؛ نظام اسلامی مایه افتخار است. بله، در دنیا و در داخل، کسانی هستند که بخواهند نظام اسلامی را کم‌قدر جلوه بدهند - هستند کسانی از این قبیل - اما اینها اشتباه می کنند و راه غلطی را دارند می روند؛ بعضی‌ها عمداً، بعضی‌ها هم از روی ناآگاهی. نظام اسلامی مایه شرف است، مایه افتخار است؛ دشمن شما نقص‌ها را می بیند و با تکیه بر آن نقص‌ها و قصورها و کمبودها مدام می خواهد بزند توی سر انقلاب؛ در قبال آن نقص‌ها و کمبودها، چندین برابر پیشرفت هست، موفقیت هست. ... مطلب ششم، اردوهای جهادی را توسعه بدهید، تداوم بدهید. ... هفتم، سبک زندگی اسلامی ایرانی را در اندیشه و عمل دنبال کنید؛ مسئله مهمی است. بنشینید رویش فکر کنید، مصداق‌هایش را مشخص کنید، بعد خودتان عمل کنید و این را به عنوان دستورالعمل [منتشر کنید]... هشت، گفتمان عدالت، اقتصاد دانش‌بنیان، پیشرفت ایرانی اسلامی، شتاب در یافته‌های علمی؛ اینها گفتمان‌های اصلی است؛ این گفتمان‌ها را تقویت کنید. ... یکی دیگر از مسائلی که به نظرم می‌توانید شما انجام بدهید تشکیل یک جبهه واحد ضدآمریکایی و ضدصهیونیستی در سطح دانشجویان جهان اسلام است؛ این کار را بکنید. بنشینید، فکر کنید، بعد یک جبهه ضدصهیونیستی و ضدآمریکایی [تشکیل بدهید]... چون در دنیای اسلام هم بالاخره افکار خوب دانشجویی وجود دارد؛ یک جمعیت عظیم دانشجویی در دنیای اسلام به وجود بیاورید^۲».

^۱ . بیانات در دیدار جمعی از استادان دانشگاه در دوازدهم ماه مبارک رمضان ۱۳۹۵/۰۳/۲۹

^۲ . بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان ۱۳۹۵/۰۴/۱۲